

Євген Концевич

Лицар нескореного духу

(05. 06. 1935 - 21. 07. 2010)

до 90 річчя від дня народження

інформаційно-бібліографічний список

Укладач: Аліна Мартинюк

Житомир 2025

Концєвич Євген Васильович (05. 06. 1935, с. Млинище, нині Житомир. р-ну Житомир. обл. — 21. 07. 2010, Житомир) – прозаїк, перекладач. Член НСПУ (1964). Всеукраїнська премія ім. І. Огієнка (1999). Орден «За мужність 3-го ступеня» (2005). Навчався у Житомирському педагогічному інституті (1963-65) (тепер Житомирський державний університет ім. Івана Франка). Від 1952 через нещасний випадок був прикутий до ліжка. Від 2002 – заступник головного редактора журналу «Косень». Друкувався від 1957 р. Підтримував дисидентський рух, 1972 під час обшуку в нього вилучено 17 документів самвидаву, після чого не мав змоги друкуватися. У творчості возвеличував людей сильної волі, громадянський і особистий обов'язок, любов до природи, життя, непримиренність до зла, егоїзму.¹ Його оповідання публікувалися в газеті «Літературна Україна», у журналах «Вітчизна», «Дніпро», «Україна» та інших.

«Символом і легендою покоління шістдесятників», «дивовижною людиною, яка завжди всіх надихала», називав Євгена Концевича письменник Іван Дзюба. Як про людину величезної притягальної сили говорив про нього видатний українець В'ячеслав Чорновіл. Письменник, політв'язень радянського режиму Євген Сверстюк сказав про Концевича: «У нашому нестабільному, усе більш несправжньому світі, є маленький справжній острівець, який тримається загадковою силою». Лауреат Шевченківської премії, один із визначних письменників покоління шістдесятників Валерій Шевчук зауважував, що це була одна із найдивовижніших і найяскравіших особистостей, з якою йому випало познайомитися. Людиною ідеально красивої душі й не менш вродливої зовнішності вважала Євгена Концевича Ірина Жиленко, українська поетеса, письменниця, журналістка, учасниця руху шістдесятництва...

Список літератури присвячений 90 - річчю від дня народження відомого письменника-шістдесятника, дисидента, одного із яскравих представників Житомирської прозової школи Євгена Концевича, вміщує видання творів письменника, а також матеріали про його творчість.

¹ Овсієнко В. В. Концевич Євген Васильович. *Енциклопедія Сучасної України* / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ, 2014. Т. 14. С. 397-398.

Твори:

1. **Концевич Є.** Вона йшла усміхнена... : новели, оповід., етюди. - Житомир : М. Г. Косенко, 2002. - 215 с. - (Бібліотека журналу "Авжеж!" ; ч. 29). - Бібліогр.: с. 213.
2. **Концевич Є.** Голубині пастелі : оповідання. - Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2009. – 78 с. – (Пізнаю світ).
3. **Концевич Є.** Голубко моя сиза : оповідання / передм. В. Медвідя. – Київ : Неопалима купина, 2003. – 64 с. – (Бібліотека журналу «Неопалима купина» ; вип. 1).
4. **Концевич Є.** Дві криниці : оповід., новели, етюди, спогади / післямова В. О. Шевчука. – Київ : Дніпро, 1990. – 189 с.
5. **Концевич Є.** Йдучи вулицею : оповідання. – Київ : Рад. письменник, 1985. – 160 с.
6. **Концевич Є.** Клекіт глухоти : зібране / Євген Концевич. - Житомир : Рута, 2010. – 640 с.
7. **Концевич Є.** Мамо!. Мамочко!!. Прокинься!!! / упоряд. та ред. В. Чайківської ; передм. Р. Корогодського. – Житомир : Полісся, 2004. – 55 с.
8. **Концевич Є.** Тутешня кава : Про земляків і не тільки, і не стільки, і не про всіх, і не про все... : ст., есеї, спогади, теревені, хармани, світлини. - Житомир : Полісся, 2000. – 239 с. - (Бібліотека журналу "Авжеж!"; ч. 26).

Твори у збірках:

9. **Концевич Є.** А вона зраділа : новела // Поліський дивосвіт : Література рідного краю: Житомирщина : посібник-хрестоматія / [за ред. С. О. Пультера]. – Житомир, 2002. – Ч. II. – С. 487-491.
10. **Концевич Є.** Голубко моя сиза // Крило до крила, перо до пера : хрестоматія творів письменників Житомирщини / [упоряд. та ред. М. П. Пасічник]. – Київ, 2005. – С. 58-76.

11. **Концевич Є.** Чому вона мовчить? ; Голубко моя сиза // Вечеря на дванадцять персон. – Київ, 1997. – С. 97-116, 530-531. – (Літературний проект каналу 1+1).

12. **Концевич Є. В.** Жити, жити, жити! : [оповідання] // Поліські луни : репертуар. зб. / Житомир. обл. будинок нар. творчості. – Київ : Мистецтво, 1969. – С. 33-34.

Літературно-критичні статті:

13. **Концевич Є.** Він лікує мене книгами // Він просто йде... : зб. до ювілею Ростислава Доценка : [нарис, спогади, листи] / [уклад. М. Білорус]. – Київ, 2001. – С. 21-24.

14. **Концевич Є.** Він витворив себе сам : перед картинами Олексія Макаренка // Укр. мова і літ. в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – № 5. – С. 170-173.

15. **Концевич Є.** Єдиним духом зрушені // Декларація про державний суверенітет України. Ave, Ukraina / [заг. ред. Кислого П. С., Зайка Я. Я.]. – Вид.2-ге, випр. і допов. – Київ : Освіта України, 2011. – Т. 2/3. – С. 4.

16. **Концевич Є.** Земляк, що акумулював естетику та й етику цілого покоління : [про В. Шевчука] // Косень. – 1999. – № 2/3. – С. 84-87.

17. **Концевич Є.** Континент із столицею Житомир / // Кур'єр Кривбасу. – 1999. – № 116. – С. 144-147.

18. **Концевич Є. В.** Промова на врученні премії імені Івана Огієнка 1999 р. // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія : Філологічна. – 2015. – Вип. 12. – С. 457-459. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ioism_2015_12_75.

19. **Концевич Є. В.** Таємна зброя Валерія Шевчука // Україна. Наука і культура. – 1991. – Вип. 25. – С. 370.

20. **Концевич Є. В.** «Щедротний паростку могутнього коріння» : [спогади про Бориса Тена] // Жадань і задумів неспокій : з творч. спадщини Бориса Тена : вірші, пер., статті, листи, спогади / упоряд. А. Ф. Журавський, К. В. Ленець. – Київ : Рад. письменник, 1988. – С. 413-425.

21. **Концевич Є. В.** «Щедротний паростку могутнього коріння...!» : [Борис Тен (Микола Васильович Хомичевський)] // Кожному мила своя сторона : краєзн. нариси про видат. людей, минуле Житомирщини, обряди і звичаї населення краю / упоряд. Л. І. Бондарчук, Л. С. Демченко ; – Житомир, 1997. – С. 13-28. – (Краєзнавча бібліотека).

Про творчість Євгена Концевича:

1. **Адаменко М.** Озивається в душі // Літ. Україна. – 1986. – 7 серп. – С. 5.
2. **Башманівська Л. А.** "Я живий на всі 200 відсотків" : урок-знайомство з творчістю Євгена Концевича // Література рідного краю: Житомирщина : автор. прогр. і метод. модулі уроків для 5-9 кл. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2005. – С. 119-139.
3. **Білоус Н.** Духовний світ письменника Євгена Концевича // Волинь - Житомирщина. – 2005. – Вип. 13. – С. 5-10. – URL: http://library.zu.edu.ua/vz/13/Vg_2005_13_3.pdf.
4. **Білоус П.** А він випромінює світло... // Укр. мова і літ. в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – №. 5. – С. 174.
5. **Білоус П.** Летіти на своїх крилах: Євген Концевич // Укр. мова та літ. – 2008. – Ч. 10/11. – С. 11-12.
6. **Борович Т.** Наративна стратегія оповідання Є.Концевича «Вона йшла усміхнена...» // Перша спроба. – Житомир, 2011. – Вип. 5. – С. 17-22. – URL: <http://eprints.zu.edu.ua/7065/>.
7. **Буття Євгена Концевича** / упоряд. Зайко Л. Я. // Декларація про державний суверенітет України. Ave, Ukraina / [заг. ред. Кислого П. С., Зайка Я. Я.]. – Вид.2-ге, випр. і допов. – Київ : Освіта України, 2011. – Т. 2/3. – С. 827-844.
8. **Гуз Ю.** Двомова читача з текстами Євгена Концевича // Люблю + слово / [редкол.: Галина Левченко та ін.]. – Житомир, 2010. – № 14 – С. 137-138.
9. **Демська-Будзуляк Л.** Рекорд світлоносності: Є. Концевич // Укр. мова та літ. – 2003. – Ч. 16. – С. 20-25.

10. **Домалевська Т.** Концевич Євген // Редакторський практикум : Літературні портрети сучасних українських письменників / упоряд. В. І. Башманівський. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – Вип. 2. – С. 113-116. – URL: <http://eprints.zu.edu.ua/11450/>.
11. **Життя як подвиг** : до 80-річчя від дня народж. Є. Концевича (1935-2010) / підготувала К. Науменко // Дати і події 2015, перше півріччя : календар знамен. дат / Нац. парлам. б-ка України ; уклад.: В. Кононенко [та ін.]. – Київ, 2014. – № 1 (5). – С. 145-147. – URL: [https://nlu.org.ua/storage/images/NBV/Kalendar%20%e2%84%961\(5\).pdf](https://nlu.org.ua/storage/images/NBV/Kalendar%20%e2%84%961(5).pdf).
12. **Євген Васильович Концевич (1935-2010)** : [про життя та творчість : сучасники про творчість письменника] // Письменники Житомирщини / [авт.-упоряд.: М. Пасічник, П. Білоус, Л. Монастирецький]. – Житомир, 2010. – Кн. 1. – С. 50-78.
13. **Концевич Євген Васильович** // Рух опору в Україні, 1960-1990 : енциклопед. довід. / голов. ред. Осип Зінкевич. – Вид. 2-ге, допов. – Київ : Смолоскип, 2012. – С. 366-367.
14. **Концевич Євген Васильович** // Українська літературна енциклопедія / редкол.: Дзеверін І. О. (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1990. – Т. 2. – С. 559.
15. **Концевич Є.** «Я вас витримаю, паразити» : [інтерв'ю] // Дисиденти : [зб. інтерв'ю] / [уклад. Вахтанг Кіпіані]. – Харків : Віват, 2021. – С. 283-290. – (Історія та політика). – URL: <https://www.istpravda.com.ua/files/f/1/f100b7a-disidenti.pdf>.
16. **Корогодський Р.** Рекорд світлоносності // Укр. мова та літ. – 2003. – Ч. 16. – С. 20-23.
17. **Корогодський Р.** Трагічна візія дитинства // Вона йшла усміхнена... : новели, оповід., етюди / Євген Концевич. – Житомир, 2002. – С. 6-10. – (Бібліотека журналу "Авжеж!"; ч. 29).
18. **Лецькін М.** «Я живий на всі 200 відсотків...» // Дивослово. – 2001. – № 6. – С. 23-25.
19. **Лецькін М.** «Я живий на всі 200 відсотків», або Симфонія голубиного польоту : Євген Концевич – письменник, людина, українець // Відблиск

одвічного неспокою : з творчого доробку житомирських прозаїків. – Житомир, 2003. – С. 41-63.

20. **Лицар нескореного духу** : спогади про Євгена Концевича / авт.-упоряд. Г. М. Цимбалюк. – Житомир : Євенок О. О., 2014. – 359 с.

21. **Ліберда І.** Криниці наснаги : [Є. Концевичу - 60] // Рад. Житомирщина. – 1995. – 10 черв. – С. 6.

22. **Логвиненко О.** «Голубиний батько» й України син // Літ. Україна. – 2010. – 10 черв. – С. 2.

23. **Медвідь В.** Пізнаючи Концевича // Голубко моя сиза / Євген Концевич. – Київ, 2003. – С. 3-5.

24. **Мікуліч В.** Великий життєлюб, письменник – Євген Концевич // Укр. мова та літ. – 2008. – Ч. 10/11. – С. 10-11.

25. **Натикач Л.** Є тепер астероїд Євгена Концевича // Житомирщина. – 2018. – 9 жовт. (№ 73). – С. 6.

26. **Овсієнко В. В.** Концевич Євген Васильович // Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]. – Київ, 2014. – Т. 14. – С. 397-398. – URL: <https://esu.com.ua/article-3247>

27. **Овсієнко В.** Прямостояння, або Євген Концевич і його подвиг у Слові // Літ. Україна. – 2005. – 16 черв. – С. 1, 7.

28. **Овсієнко В.** Прямостояння, або У Євгена Концевича така манера: приймати гостей лежачи // Світло людей : мемуари та публіцистика : у 2 кн. / В. Овсієнко. – Вид. 2-ге, допов. – Київ ; Харків, 2005. – Кн. 2. – С. 83-89.

29. **Овчар В.** Взірєць самопосвяти // Літ. Україна. – 2010. – 29 лип. (№ 26). – С. 2.

30. **Паливода Г.** Коли письменникові забракло слів: Євген Концевич // Житомирщина. – 2002. – 12 верес. – С. 2.

31. **Савенець А.** Біля рідних джерел : творчий портрет Є. В. Концевича // Поліський дивосвіт : Література рідного краю: Житомирщина. – Житомир, 2000-2002. – Ч. I : Критичний огляд / [за ред. С. О. Пультера]. – 2000. – С. 458-461.

32. **Символ і легенда шістдесятників** : пам'яті Євгена Концевича (1935-2010) // Літ. Україна. – 2010. – 29 лип. (№ 26). – С. 1, 2.

33. **Цимбалюк Г. М.** Осяйні зарубки : [спогади про Євгена Концевича] // Іпостасі : [зібране] / Г. М. Цимбалюк. – Житомир : Рута, 2011. – С. 6-48.
34. **Чайковська В.** Приятелі із «гніздов'я» Бориса Тена // Волинь-Житомирщина. – Житомир, 2010. – Вип. 20. – С. 210-217.
35. **Чернюк С. Л.** Інтерпретація новели Євгена Концевича «Жити, жити, жити!» / С. Л Чернюк, З. В. Чернюк // Вітражі / упор. В. І. Башманівський. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – Вип. 4. – С. 70-74. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/10890/>.
36. **Шевчук В.** Прозаїки шістдесятих та сімдесятих сьогодні і вчора // Кур'єр Кривбасу. – 1999. – Ч. 118. – С. 6-7.
37. **Шевчук В.** Перехід у шістдесяті роки. Рік 1959. Листи до Євгена Концевича // На березі часу : Мій Київ. Входи́ни : автобіогр. оповідь-есе / Валерій Шевчук. – Київ, 2002. – С. 103-117.
38. **Шевчук В.** Письменик із гніздов'я Бориса Тена : [Євген Концевич] // На березі часу : Мій Житомир. Світ перед очима. Пошкілля : автобіогр. оповідь-есе / Валерій Шевчук. – Львів, 2009. – С. 363-443.
39. **Шевчук В.** Чистий дух очей : рік тому , 21 липня відійшов у вічність легенда й символ покоління шістдесятників Євген Концевич // Укр. літ. газета. – 2011. – 15 лип. – С. 1-2.